

УДК.658.5.

Славко Г. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОГРЕСИВНІ МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ВИРОБНИЦТВА

Науковий керівник: асистент Малюта Людмила Ярославівна

З переходом до ринкових відносин має змінитись і підхід до управління витратами. Ринок змушує шукати подальші резерви зниження собівартості продукції, мати оперативну інформацію щодо виробничих затрат, здійснювати регулярний аналіз динаміки собівартості тощо. Адже, як відомо, в ринкових умовах господарювання ціни на продукцію встановлює ринок.

В основі ефективного управління виробничими витратами лежить система своєчасного виробництва (ССВ), використання "обмеженої собівартості", калькулювання на основі виробничої діяльності та контроль динаміки витрат, які широко застосовуються у практиці зарубіжних фірм і є гідними того, щоб їх можна було рекомендувати для використання у роботі вітчизняних підприємств. Вивченням даних питань займались багато зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема: Шим Джей, Сигел Джоел Г., Голов С.Ф., Єфіменко В.І., Яругова А. та інші.

ССВ є системою "втягування у попит" і більше пов'язана з попитом, ніж традиційний метод "викидання" продукції на ринок. Покладений в основу цієї системи принцип "потреби" полягає в необхідності виготовляти продукцію лише тоді, коли в ній є потреба, і лише в тій кількості, яка необхідна покупцям. Серед окремих переваг ССВ можна визначити такі: скорочення запасів до незначного або нульового їх рівня; праця в умовах ССВ має універсальний характер; концепція всеохоплюючого контролю якості.

Як відомо, в практиці господарювання до собівартості продукції виробники включають два види витрат: постійні (ПВ) і змінні (ЗВ). ЗВ завжди вимагають більшої уваги, ніж ПВ, які нараховуються рівними сумами за однакові проміжки часу, а перевитрати основним чином виникають у сфері ЗВ. Тому важливо встановити контроль за ЗВ і тим самим обмежити собівартість продукції лише ними, оскільки це дасть можливість спростити методику планування статей витрат, що зменшилися. Важливість застосування практики "обмеженої собівартості" полягає у наступному: поділ витрат на ПВ і ЗВ є необхідним при плануванні, нормуванні і аналізі витрат виробництва, а також є важливим для контролю за рівнем рентабельності продукції; ЗВ легше пов'язати з місцями їх виникнення; такий поділ витрат дає змогу встановити нижню межу ціни, при якій можна продати продукцію і продовжувати її виробництво; є можливість чіткіше визначити узагальнюючі показники ефективності виробництва і давати об'єктивну оцінку діяльності керівників структурних підрозділів.

Однак, поряд з використанням "обмеженої собівартості", важливу роль відіграють методи складання калькуляції витрат, які є на базі загальних (передбачає включення у собівартість ПВ та ЗВ) та змінних витрат (лише змінні виробничі витрати).

Контроль за витратами дає можливість ліквідувати негативні моменти в частині формування прямих і непрямих витрат, сприяє вияву і мобілізації внутрішніх резервів виробництва, впровадженню прогресивних методів організації виробництва, тим самим сприяючи зниженню собівартості продукції.

Отже, застосування прогресивних методів управління витратами виробництва в умовах ринкової економіки дає можливість правильно організувати виробничий процес та зробити оцінку власних витрат, з метою отримання максимальної норми прибутку.